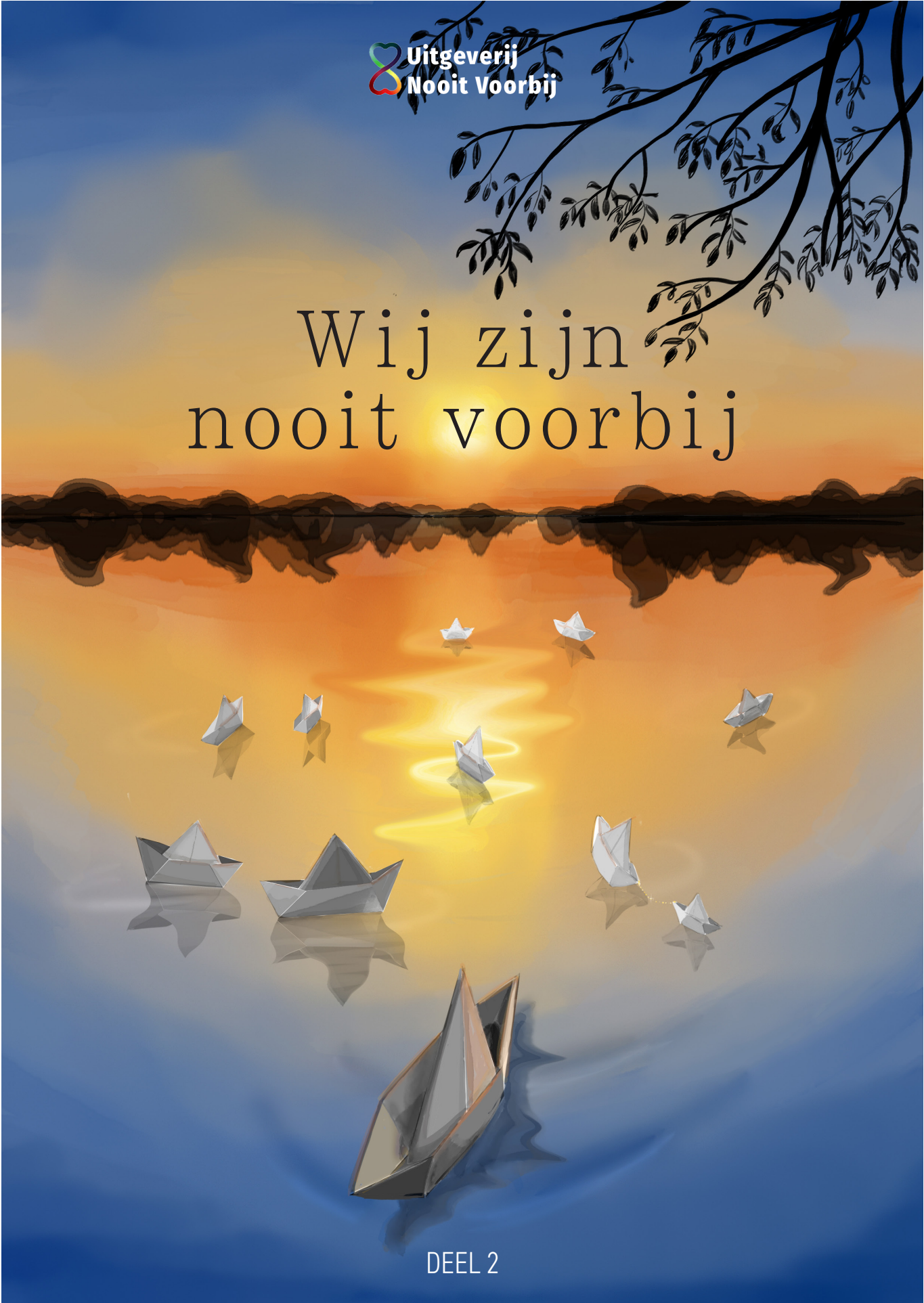

Uitgeverij
Nooit Voorbij

Wij zijn nooit voorbij

DEEL 2

Wij zijn
nooit
voorbij

Inhoudsopgave

VIENNA

10

DEX

42

ELARA

78

JENTE EN JITZE

106

NOA

146

VINCE

176

TOBIAS

204

LARS

238

QUIN

270

SHANITH

298

Voorwoord

Op de omslag van dit tweede boek zien we elf papieren bootjes. Klein en kwetsbaar, maar doelgericht varen ze langzaam het oneindige in. Vóór hen de schitterende horizon en het prachtige weer, onder hen de diepte die geen dreiging meer vormt. Af en toe treffen ze grote golven, maar de bootjes houden moeiteloos koers. Er is geen druk meer, er is alleen maar vrijheid op deze tocht waarop alles kan en mag.

Mijn moeder vertelde mij een verhaal toen mijn buurvrouw overleed, de moeder van mijn beste vriendje. Ik was een jaar of 6.

‘Mama, als ik doodga, ben ik dan niets meer?’ vroeg ik angstig.

Zij antwoordde:

‘Er waren eens een paar kindjes die naar een heel mooie grote speeltuin gingen. Alles mocht daar. Je kon er eindeloos spelen en zoveel snoep of ijsjes eten als je maar wilde. De kindjes waren er gelukkig, maar vergaten de tijd en het buitenhek van de speeltuin begon al dicht te gaan. Zo hard als ze konden, renden ze naar buiten, alleen ééntje lukte het niet meer. De andere kindjes keken verdrietig door het hek naar hem, maar hij was juist blij, want hij mocht nu lekker blijven spelen en ijsjes eten.

‘Maken jullie je maar geen zorgen, ik vind het geweldig hier!’ riep hij.

En zo is het ook met kinderen die sterven. Ze spelen

nu ergens waar ze het fijn hebben. Alleen moeten wij hen nu missen. En dat is vaak heel verdrietig en moeilijk, maar jullie gaan elkaar weer zien!’

Met die gedachte kon ik als kind leven, met die gedachte werd de dood wat draaglijker. Ook sinds mijn zoon Florian overleed, drie jaar geleden, ben ik ervan overtuigd dat wij elkaar weer zullen zien. Ik merk vaak aan kleine dingen dat hij nog bij mij is. Dankzij dit mannetje is Stichting Nooit Voorbij opgericht en ligt het tweede boek voor u.

Dat gevoel dat hij nog bij mij is, was niet vreemd voor de andere schrijvers.

De meesten vertelden over een bijzonder moment dat zij hebben meegemaakt sinds het overlijden van hun dierbare kind.

Toen ik de schrijvers in februari voor het eerst zag, was er direct een klik.

Ze waren open en eerlijk. Er hing een gezellige sfeer, ondanks het beladen onderwerp waarvoor wij bij elkaar waren gekomen: het schrijven van hun verhaal. Samen met psycholoog Leoniek van der Maarel, gespecialiseerd in rouwverwerking, mocht ik de schrijvers begeleiden. Sommigen van hen waren onzeker of ze dit moeilijke en emotionele werk wel aankonden, anderen twijfelden of het ze ging lukken hun verhaal te vertellen in 15.000 woorden.

Ikzelf heb aan niemand getwijfeld. Allemaal wilden

zij zo graag het monumentje voor hun kind maken.
Ik wist dat ze het konden.
En net als bij het eerste deel was ik ontroerd en werd ik gegrepen door de prachtige, hartverscheurende maar bovenal liefdevolle teksten die zij mij toezonden. Elk woord raakt je als lezer. Wanneer je de verhalen leest, zullen de kinderen voor altijd een plaatsje in je hart veroveren.
Ik ben daarom opnieuw enorm trots op de schrijvers.

Trots op dit tweede deel.
En trots op de kinderen die de bootreis maakten naar het onbekende.

Want zij zijn nooit voorbij
Liefs,
Mirjam Louwen-van Bekkum,
initiatiefnemer en bestuurder van Stichting Nooit Voorbij

Inleiding

De dood hoort bij het leven.
Ja.

Totdat het je overkomt. Dan 'hoort' er niks meer.

Zwanger zijn van je kindje, letterlijk en figuurlijk in verwachting van nieuw leven. Gelukkiger kun je je over het algemeen niet voelen. Natuurlijk is er spanning, zal het goed gaan, hoe ziet mijn kindje eruit, zal het gezond zijn. De vragen die je bespreekt met je familie, vrienden en ook met jezelf. Het blijven vragen op afstand, omdat we ergens, diep vanbinnen, vertrouwen hebben. Zelfs als je van anderen hoort dat een zwangerschap niet goed is gegaan, hou je vertrouwen. Op een of andere manier denken we: dit overkomt mij niet.

Dan overkomt het jou ook. De wereld stopt met draaien, er zijn geen woorden te vinden voor wat er dan gebeurt in je leven. Geen omschrijving raakt de diepte van het vernietigende gevoel dat over je heen komt. Je kind is dood. Dat hoort niet, dat kan niet, dat mag niet.

Vanaf het moment dat je weet dat je zwanger bent, bescherm je je kind met je leven. Onbewust en soms bewust. Als je kindje is geboren, dan weet je: voor dit kind geef ik mijn leven. Niets of niemand mag dit kleine wezentje kwaad doen. Dit kleintje mag niets overkomen. Een allesoverheersende en allesoverstijgende liefde neemt bezit van je. Groter dan het leven zelf.

Als dan blijkt dat je je kindje niet kón beschermen, als je kindje sterft, vraag je jezelf als ouder af wat je gemist hebt, wat je verkeerd hebt gedaan en vaak hoor ik ouders ook zeggen: 'Ik heb gefaald'. Doorleven na de dood van je kind is ondoenlijk. Uitspraken als 'mijn kindje is daar alleen', of 'zal mijn kind het koud hebben', of 'mist mijn kind mij' zijn vragen die ouders mij stellen. Een onmogelijke opgave om je kind alleen te laten. Niet zelden hoor ik de wens om zelf ook te sterven. Een normale gedachte die gelukkig zelden tot een praktische uitvoering leidt.

Vragen we het aan mensen in het

algemeen, dan is men het er al gauw over eens dat de dood van je kind het ergste is wat je kan overkomen. Als we zelf kinderen hebben, dan kunnen we voelen hoe het moet zijn om je kind te verliezen, we moeten er niet aan denken. Er is niets wat we kunnen doen om een ander te helpen die afscheid heeft moeten nemen van zijn/haar kind. We staan machteloos.

Die machteloosheid maakt jou als rouwende ouder nog verdrietiger. Je bent niet alleen je kind kwijt, je raakt ook de verbinding met je omgeving kwijt. Mensen weten niet hoe ze je moeten benaderen, waar ze het over kunnen hebben en praten over jouw overleden kind vinden ze moeilijk. De naam van jouw overleden kind wordt amper nog genoemd. Over je levende kinderen kun je praten, of ze al lopen, tandjes krijgen, of hoe het op school gaat. Maar over je overleden kind...

In dit boek krijgen de overleden kinderen een plek, hun naam wordt genoemd, er wordt over ze verteld, ze krijgen een leven. Anderen kunnen meelesen hoe

deze ouders het grootste drama in hun leven doormaken en doorwerken, hoe ze vechten om overleefd te blijven, hoe ze worstelen met het begeleiden van hun andere kinderen. Maar vooral hoe ze als leeuwen en leeuwinnen vechten om hun overleden kind te blijven betrekken bij hun leven.

Zij zijn nooit voorbij.

Leoniek van der Maarel Stordiau
Psycholoog – gespecialiseerd in rouw
www.hetnieuwerouwen.nl

Ga maar dansen tussen de sterren
Laat de hemel maar flink stralen
Op een dag kom ik naar je toe
Dan gaan we de tijd inhalen

Kleine Vlindervoetjes

Carolien Euser
*Moeder van Mees**

VIENNA

Lieve Vienna,

Hoe gaat het met jou? Wat ben je aan het doen? Ben je weleens bij mij? Weet je dat ik elke dag aan je denk? Dat vraag ik me elke dag af. Ik zou zo graag willen weten hoe het met je gaat, of je gelukkig bent en zonder zorgen. Kon ik maar even komen spieken, even gerustgesteld worden.

Wat word je hier verschrikkelijk gemist, meisje. Weet je nog die ene keer dat we met papa, Bradley en Riley in de speelgoedwinkel liepen? Dat je een knuffelaap zag? Als je in zijn handje kneep, ging het aapje heel hard lachen. Weet je nog hoe geweldig je dat vond? Je hield hem vast en liet hem niet meer los. Toen hebben we hem maar voor je gekocht, je was er zo blij mee.

Denk je ook terug aan alle fijne herinneringen? Ik wel, ik mis je elke dag. Want wat was jij een lief, stralend, vrolijk en bijzonder meisje, mijn meisje, ons meisje. Ik zou er alles voor overhebben om je nog even te knuffelen, weer vast te houden. Het leven is zo moeilijk zonder jou. Wat jou is overkomen had nooit mogen gebeuren en het spijt me dat ik er niet voor je was op het moment waarop je me het meest nodig had.

*Lieve Vienna, weet je wel hoe trots en dankbaar ik ben dat ik jouw moeder ben? In die korte tijd dat je bij mij mocht zijn, heb ik zo van je genoten. Ik was zo gelukkig. Jij maakte ons gezin compleet. Ik hoop dat je weet dat ik elke dag aan je denk. Onvoorwaardelijke liefde.
Ik hou zielsveel van jou, prinses. Voor altijd.*

Liefs mama

VIENNA HAILEY

Wat doe je als in één klap je leven verandert? Als in één klap je naïeve bubbel barst? Als je je dierbaarste ‘bezit’ van het ene op het andere moment kwijt bent? Ik neem je mee in mijn verhaal over mijn allerliefste dochter Vienna.

Laat mij je eerst iets vertellen over Vienna. Ik hield al van haar toen ze nog in mijn buik zat. Het eerste moment dat ik haar zag, was gewoon perfect. Ze had een prachtig gezichtje, heel fijntjes en met mooie, grote ogen. Het belangrijkste was uiteraard dat ze gezond was. Alles klopte. Vienna was een ontzettend lief en bijzonder kind. Ze was enorm vriendelijk en altijd vrolijk. Ze wist bij wildvreemden op straat een lach op hun gezicht te toveren; ze zwaaide naar iedereen die voorbijkwam om contact te maken – praten kon ze nog niet echt. Zo klein als ze was had ze al een eigen telefoon, waar ze volledig door was geobsedeerd. We hadden haar een oude van ons gegeven en later kreeg ze er een van haar opa, waar ze het liefst videoclips op keek en – hoe raar ook – filmpjes van etende Chinese meisjes. Vienna hield van muziek. Zo had ze drie favoriete nummers: How do you sleep? van Sam Smith, So am I van Ava Max en Dance Monkey van Tones and I. Ze kon die clips de hele dag op YouTube bekijken – als we niet ingrepen, tenminste. Ze hield ook zo van dansen. Ik tilde haar dan op, dan legde ze haar kleine armpjes in mijn nek en dansten we samen lachend de hele kamer door. Alleen zij en ik, alles om ons heen deed er even niet toe. Als ik hieraan terugdenk, voel ik nog haar armpjes om mijn nek.

Vienna was verslaafd aan waterijsjes: perenijsjes, raketjes, als het maar waterijs was. Ze kon weliswaar nog niet heel goed praten, duidelijk maken wat ze wilde kon ze wél heel goed. Als ze zin had in ijs, liet ze dat weten – ook ’s ochtends vroeg, als ze nog maar net wakker was. Dan wees ze naar de vriezer en riep ze: ‘Ijs! Ijs!’ Het was moeilijk voet bij stuk te

houden. Vienna wist altijd een manier te vinden om haar zin te krijgen.

Ze was onze enige dochter, mijn enige dochter, mijn meisje. Als ik mijn haar en make-up aan het doen was, was ze er altijd bij om te kijken. Ze wilde dan óók make-up op. Vaak smeerde ik iets op haar gezichtje, een klein beetje maar. Wanneer ze daarna in de spiegel keek, zag je haar ogen stralen. ‘Wauw...’ riep ze dan enthousiast. Haar ‘Wauw...’ hoorden we ook altijd als ze iets nieuws had gekregen. Nieuwe kleren, nieuwe oorbellen of nieuw speelgoed. Of wanneer ik haar had aangekleed en zei dat ze zo mooi was. ‘Wauw...’ was echt Vienna’s woordje.

Ze had een knuffel die ze altijd bij zich had als ze ging slapen, zo’n doekje met een berenhoofdje – niets bijzonders, maar voor Vienna alles waard. Op een dag waren we het knuffeltje kwijt. We hebben het hele huis op zijn kop gezet, maar konden haar knuffel nergens vinden. We moesten iets verzinnen, het was bedtijd. Omdat Vienna helemaal gek was op haar opa, loog ik dat haar knuffel bij opa was gaan slapen. Daar had ze vrede mee. Ze ging liggen en viel vrij snel in slaap. Ze vertrouwde mij; bij opa was de knuffel veilig. Wat vond ik dat mooi om te zien, de band die Vienna had met haar opa. De volgende dag kwam ik de knuffel gelukkig tegen. Gewoon in haar kamer, op de enige plek waar we blijkbaar nog niet hadden gekeken.

Vienna hield van spelen, lekker gek doen. Vliegend tapijtje vond ze geweldig. Ik ging dan op mijn rug liggen, hield haar handjes vast en tilde haar op met mijn voeten. Dan gierde ze van het lachen, wat had ze dan een lol. Wat hadden wij dan een lol... Maar o wee als Bradley en Riley mee wilden spelen en ook op ‘het vliegende tapijt’ wilden zitten. Dan werd ze boos, dat vond ze echt niet goed en dat liet ze merken ook. Ze kon gillen zoals alleen meisjes dat kunnen.

In de zomer gingen we met haar naar het strand aan de Maasvlakte. Wanneer de golven aanspoelden, rende Vienna snel luid gillend weg. Ze was niet bang, ze vond

het geweldig. Ook met het zand spelen vond ze erg leuk. Ze hielp mij graag, met de kleinste dingen. Als ik met de wasmand naar beneden kwam, wist ze al dat ze het knopje van de wasmachine in mocht drukken. En als de was klaar was, kwam ze me helpen de kleding aan te geven, zodat ik het kon ophangen. Dat ze daarbij de helft van de trap gooide, nam ik voor lief. Ik genoot echt van onze momenten samen. Vienna was altijd aan mijn zijde.

Het leek me altijd zo leuk aan een dochter om haar haren mooi te doen. Maar Vienna had daar een ander idee bij. Ze vond het vreselijk als ik iets moois van haar lokken wilde maken. Ik had veel leuke ideeën, maar omdat ze zo tegenstribbelde werd het vaak een simpele staart of een knotje.

Vienna vond het leuk mij te pesten als ik aan het dweilen was. Ze moest dan op de bank blijven zitten, maar rende als ik even niet keek tóch stiekem door de kamer. Als ik dan boos werd, moest ze alleen maar heel hard lachen. Echt een kleine deugniet.

Of als papa en mama gingen stoeien, papa deed dan net alsof hij me ging slaan. Dan kwam ze hard gillend aanrennen om mama te beschermen. Natuurlijk wist ze wel dat we aan het spelen waren, daarna moest ze altijd lachen.

Iedere ochtend werd ik door haar begroet met een dolenthousiast 'Hiiiiii!', vrolijk zwaaiend vanuit haar bedje. Altijd opgewekt. Altijd met een vrolijke, maar ondeugende lach op haar gezicht. Ik snapte af en toe niet hoe ze elke dag zo vrolijk kon zijn. Ook al had ikzelf soms een ochtendhumeur. Maar ik moest altijd lachen als ik 's ochtends haar kamer in liep.

Ik schrijf dit alles in de verleden tijd, zoals je merkt.

Vienna leeft namelijk niet meer. Op 4 september 2020 zijn wij ons kleine meisje verloren.

NADIA

Ik zal me even voorstellen: ik ben Vienna's moeder. Mijn naam is Nadia, ik ben 33 jaar en ik woon samen

met mijn man Varies (54), met wie ik twee zonen heb: Bradley van 10 jaar en Riley van 9 jaar.

Varies leerde ik kennen op de tram, waar we allebei werkten – Varies als bestuurder en ik toen nog als conducteur. Ik zal een jaar of 21 zijn geweest. Dat Varies op dat moment 42 was – en dus een heel stuk ouder – wist ik niet. Hij was er niet helemaal eerlijk over geweest in het begin en had zichzelf iets jonger voorgedaan. Maar ik vond hem leuk. Het leeftijdsverschil deed me niets. We hadden direct een klik. Ik kon goed met hem praten en wilde het liefst bij hem in de buurt zijn. Dat gevoel bleek wederzijds. Na een dienst samen, wisselden we telefoonnummers uit en spraken we af. Daarna ging het allemaal heel snel. We gingen samenwonen en toen bleek ik zwanger. Ik schrok daar meer van dan Varies. Ik had mezelf nooit echt als moeder gezien, nooit echt een kindervens gehad. Varies was vooral blij, het was voor hem al een lange tijd een wens geweest om vader te worden. 'Het komt goed', stelde hij me gerust. Daar vertrouwde ik op. Bradley werd geboren in 2011 en al snel daarna raakte ik weer zwanger. In 2012 kregen we Riley. Met onze twee jongens voelde het alsof ons gezin compleet was. We hadden een fijn leven, heel stabiel en gelukkig. Maar toen raakte ik in 2017 opnieuw zwanger, ongepland. Deze keer raakte ik echt in paniek. We waren net uit de heel kleine kinderen en zouden weer opnieuw moeten beginnen. Wilden we dat? En zou ons dat lukken met drie kinderen? Toch hebben we allebei geen seconde getwijfeld: dit kind zou er komen. Ik was net een beetje aan het idee gewend, toen ik met 11 weken bloed verloor. Ik kreeg een miskraam en was daar ongelooflijk verdrietig over. Het beeld van de toekomst dat ik net voor me was gaan zien, spatte ineens als een zeepbel uit elkaar. Ik wist al snel dat ik het nog eens wilde proberen. Varies steunde mij daarin. Stiekem wilde ik heel graag een meisje. Het leek me geweldig naast mijn twee jongens ook een dochter te hebben. Ik was razendsnel weer zwanger. Naast de

blijdschap was ik ook bang dat het opnieuw mis zou gaan. Maar nu ging alles goed. Tijdens de pretecho met 14 weken, waar Varies, de jongens en mijn moeder bij waren, kregen we te horen dat de baby een meisje was. Ik heb gehuild van blijdschap. Het maakte de jongens niet uit of ze een broertje of zusje zouden krijgen. 'Ik vind het al leuk dat er iemand bij komt', zei Bradley. 'Ik ook', zei Riley. 'Dan ben ik ook grote broer.'

Met de 20-wekenecho kreeg ik een beetje stress dat de geslachtsbepaling misschien niet klopte. Ik had online al diverse verhalen gelezen van moeders die dachten dat ze een dochter kregen, maar toch in verwachting van een zoon bleken te zijn – of omgekeerd. Maar er werd bevestigd dat we echt een meisje zouden krijgen. En alles zag er goed en gezond uit, het allerbelangrijkste. Nu ik de bevestiging binnen had, kon het grote shoppen beginnen. Ik ging los op roze kleding, schattige jurkjes en haarbandjes. Wat hebben ze toch veel leuke dingen voor meisjes. Haar eerste pakje was uiteraard ook roze, met een kraagje van kant. Ik heb dit pakje bewaard en kijk er af en toe naar. Hoe klein dit pakje is en hoe snel Vienna is gegroeid.

23 APRIL 2018

Ik lag al drie dagen in het ziekenhuis, omdat ik werd ingeleid. Bij Bradley en Riley werd ik ook ingeleid en ik had eigenlijk gehoopt dat de bevalling deze keer spontaan zou beginnen. Ik wilde eens meemaken hoe dat zou zijn. Maar helaas, ook dit kind vond het veel te fijn in mijn buik. In eerste instantie werden gedurende drie dagen tabletten ingebracht om de bevalling op gang te brengen. Dit werkte slechts heel minimaal. De vierde dag werd ik naar de verloskamer gebracht, waar mijn vliezen werden gebroken. Ook kreeg ik weënopwekkers. Ik was er klaar voor. Eindelijk zou het gaan gebeuren; ik had verwacht al lang en breed mijn dochter in mijn armen te hebben. Om 16.17 uur was het dan zo ver, daar was ze: Vienna Hailey, na een uiteindelijk toch nog vlotte bevalling. Ze was perfect,

zo mooi en gezond. Ons gezin was nu écht compleet. Wat was ik trots. Trots op ons kleine meisje en trots op het leven dat ik nu had. Alles verliep goed. We hadden het druk met drie kinderen, maar het was het allemaal meer dan waard. Bradley en Riley waren trots op hun kleine zusje. Ze zorgden heel goed voor haar. Bradley was bezorgd en hij nam zijn taak als grote broer heel serieus, al echt een beetje vaderlijk. Riley kon ook wel serieus zijn met zijn zusje, maar hij vond het veel leuker om lekker gek met haar te doen. Ze hielpen mij maar wat graag met het verzorgen van Vienna; met een flesje geven, de kinderwagen duwen en meekijken als ze in bad ging. Vienna was geen makkelijke drinker. Ze dronk haast nooit haar flesje leeg, elke keer slechts kleine beetjes. Ik had zo ongeveer iedere fles in de winkels al geprobeerd, maar niets hielp. Mijn keukenkastje stond daardoor zo vol dat ik ondertussen zelf een winkel kon beginnen. Ik deelde mijn zorgen over Vienna's slechte drinken met de huisarts en het consultatiebureau. Vienna groeide echter prima en was volledig gezond. Uit niets bleek een onderliggend probleem. Ze deed het gewoon goed op weinig voeding.

Ik genoot ervan te wandelen of winkelen met onze knalroze kinderwagen. Daar wilde Vienna niet meer in zitten toen ze wat ouder werd en zelf kon lopen. Bradley en Riley liepen dan ieder aan een kant en hielden haar handje vast, zodat ze met ons kon meelopen. Mijn moederhart smolt als ik zag hoe die twee grote broers er voor hun zusje waren.

Toen Bradley en Riley nog wat jonger waren, rond de 2 jaar, kon ik ze altijd wel voor de tv zetten om ze een filmpje te laten kijken. Vienna moest echter niets van de tv hebben. Ik zette weleens een tekenfilm op, maar dat vond ze helemaal niet interessant. Ik heb dat altijd apart gevonden. Meestal vinden kinderen de tv toch wel leuk en kunnen ze zo met hun gedachten in een film zitten dat ze niks meer meekrijgen van wat er om hen heen gebeurt. Vienna had dit dus totaal niet en vond haar telefoon veel interessanter.

Toen Vienna bijna 2 jaar was kreeg ze een elektrische auto. Dat vond ze geweldig. We liepen vaak een rondje door de buurt terwijl Vienna in haar auto zat, uiteraard lachend en zwaaiend naar iedereen die we tegenkwamen. Alles was goed. Ons leven was perfect. Tot die ene dag die alles voorgoed veranderde.

4 SEPTEMBER 2020

De dag begon zoals alle andere dagen, in niets had ik een voorgevoel van wat er zou gebeuren. Varies en ik hadden al een tijdje een logeetje in huis, de 12-jarige zoon van een vriend van ons, die we tijdelijk opvingen. Ik moest die dag werken. Mijn dienst begon in de middag en zou tot laat in de avond duren. Ik was inmiddels ook trambestuurder geworden. Het was lekker weer, de zon scheen. Als ik van huis ging en Vienna ging niet mee, dan hadden we ons eigen ritueeltje om afscheid te nemen. Een kusje, een boks, een kusje, nog een kusje en daarna zwaaiden we naar elkaar en vertrok ik. Soms kwam Vienna achter me aan rennen om het ritueel te herhalen. Pas dan was het oké voor haar dat ik echt even wegging. Zo ook die middag. Vienna en ik gaven elkaar kusjes, een boks, nog meer kusjes en we zwaaiden. Niets in mij zei me dat dit weleens de allerlaatste keer kon zijn. Ik zou mijn dochter niet meer levend zien. Het was begin van de avond, ik denk rond 19.00 uur. Ik kreeg een berichtje binnen op mijn telefoon. Ik was op dat moment met een rit bezig, dus ik nam me voor het later te lezen. Toen ik stilstond bij de halte keek ik toch maar even wat er was gestuurd en door wie. Het was van Varies. Ik las zijn woorden en mijn hart zat direct in mijn keel. 'Vienna is kwijt', stond er. Ik raakte in paniek. Kwijt? Hoe dan? Wat was er gebeurd? Ik belde hem direct op, nog in de tram. Aan zijn stem hoorde ik dat hij wanhopig was. 'Ik ben haar kwijt', zei hij. 'Ze was even met de jongens naar de kleine speeltuin, maar we zien haar nergens meer.' Ik zag de situatie direct voor me. Wij wonen in een hoekhuis,

en vlak ernaast ligt een speeltuintje, omringd door woningen. Dat noemen wij de kleine speeltuin. Een stukje verderop, aan de andere kant van ons huis, liggen een groot voetbalveld en een sloot. Dat noemen wij de grote speeltuin.

Vienna was aan het begin van de avond moe geweest, ze wilde gaan slapen. Varies wist dat als hij haar zo vroeg al op bed zou leggen, ze de hele nacht zou gaan spoken. Terwijl hij bezig was in de keuken om alles op te ruimen, wilden de jongens buitenspelen. Of Vienna even mee mocht, hadden ze gevraagd. Varies vond het goed. Hij zou haar dan daarna een fles geven en op bed leggen. 'Let wel goed op haar, ik kom er zo aan', had hij nog gezegd. Met z'n vieren liepen ze naar buiten, Vienna in haar gele jasje. Varies ruimde nog even snel het aanrecht op en ging naar buiten om Vienna te halen. Daar werd hij aangesproken door de wijkagent, die wat vragen wilde stellen over de veiligheid in de buurt – of Varies daarover misschien nog ideeën had. 'Ik moet naar mijn kinderen toe', had hij gezegd. Het zou maar heel even duren, was de reactie. Uit beleefdheid beantwoordde Varies de vragen. En toen was zijn telefoon gegaan. Het was onze logé die vertelde dat ze Vienna kwijt waren. De wijkagent wilde weten hoe oud Vienna was. Toen hij hoorde dat ze pas 2 was, schakelde hij gelijk alles en iedereen in om te helpen zoeken.

Vienna was dus voor het laatst gezien in de speeltuin. Er schoten allerlei scenario's door mijn hoofd. Ik dacht aan een ontvoering. Of misschien zat ze wel bij iemand binnen. Wat er werkelijk met haar was gebeurd, kwam niet in me op. 'Ik kom gelijk naar huis', had ik Varies gezegd. Via de centrale post vroeg ik of iemand mijn tram kon overnemen. Direct daarna belde ik huilend mijn moeder op. 'Mam, Vienna is kwijt', zei ik. Ook zij schrok en zei dat ze direct met mijn stiefvader naar ons huis toe zou gaan. Ik was nog zo ver van huis en voelde me intens machteloos. Ik kon niets doen. Niet meezoeken, niets. De enige

actie die ik kon ondernemen, was zo snel mogelijk met mijn tram doorrijden. Ik sprak mezelf toe. 'Rustig blijven. Je wordt zo gebeld dat ze gevonden is. Waarschijnlijk zit ze gewoon bij iemand binnen en komt ze straks vrolijk naar buiten huppelen.' De onrust bleef. Het leek wel of ik alles tegen had. Alle verkeerslichten stonden op rood en passagiers stapten tergend langzaam uit – zij wisten uiteraard niet wat er gaande was. Er kwam een collega om mij over te nemen. Ik kende hem niet en dacht dat hij nieuw was. Laat ik zelf maar rijden, dan ben ik sneller, dacht ik. Ik reed als een gek, ik wilde zo snel mogelijk naar huis. Na een paar haltes klopte mijn collega op de deur van de cabine. 'Laat mij het maar overnemen, je rijdt zo hard dat passagiers klagen', zei hij. Ik gaf de tram gelaten over, zelf inmiddels ook bang dat er ongelukken zouden gebeuren en het nog langer zou duren voordat ik thuis zou zijn. 'Rij je wel door?' vroeg ik nog. Dat beloofde hij.

Ik nam plaats in de tram en belde met Varies of Vienna al terecht was. Ik wist dat dit niet zo was, anders had hij het allang laten weten, maar het was het enige wat ik kon doen. De tramrit duurde eindeloos. Ik had het gevoel dat ik in een slechte film zat, die ook nog eens in slow motion werd afgespeeld.

Eindelijk bereikten we het eindpunt. Ik stapte uit en zag een politiebusje staan. Twee agenten stonden op me te wachten. 'Is mijn dochter al gevonden?' vroeg ik. 'Neem maar plaats in het busje', zei de agent. Hij hield de deur voor me open en ik ging zitten. 'Uw dochter heeft een ongelukje gehad', zei de agent. Een ongelukje? Ik wist niet wat ik daarvan moest denken. Misschien was ze aangereden? 'Ze is in de sloot gevallen en heeft vijftig minuten in het water gelegen', ging hij verder. Even stopte hij met praten. Ook ik bleef stil. 'Ze zijn nu bezig met reanimeren, maar het ziet er niet goed uit.' Ik barstte in tranen uit, heel kort, hooguit drie seconden. Daarna stopte ik, verdoofd en verlamd. Een ongelukJE, dacht ik nog. 'We gaan nu

naar haar toe, hou je goed vast', zei de politieagent, terwijl hij zijn collega een teken gaf dat die kon gaan rijden. Ze zetten de sirenes aan en het busje scheurde weg. Ik moest me inderdaad goed vasthouden om niet alle kanten op te vliegen. Ik vond het niet erg, zo zou ik tenminste snel bij Vienna zijn. Als ik bij haar ben, kom alles goed. Ze overleeft het wel, dacht ik.

Niet veel later kwamen we aan in onze straat. Ik schrok. Het stond er zwart van de mensen. Ik weet niet wie dat allemaal waren, waar ze zo snel vandaan kwamen en het interesseerde me ook niet. Ik kon alleen maar aan Vienna denken. Ik zag politieauto's, een ambulance en een brandweerwagen. Het was duidelijk dat er iets heel ergs gaande was. Het busje stopte en de deur werd opengedaan. Ik stapte uit. De agent zei iets tegen me, maar de woorden drongen niet tot me door. Als verdoofd liep ik de straat in. Het gebied was afgezet met lint, zoals je dat in films weleens ziet. Ik liep ernaartoe. 'Bent u de moeder?' vroeg een hulpverlener die mij zag. Ik knikte. Hij hield het lint omhoog en ik liep eronderdoor. Verderop zag ik Vienna liggen op het gras. Twee mensen waren bezig haar te reanimeren. Ik stopte met lopen. Mijn benen voelden slap en het werd zwart voor mijn ogen. Ik zakte in elkaar. Er kwam iemand van de politie of de ambulance naar me toe om me verder te helpen. Terwijl ik richting mijn dochter liep, had ik nog een sprankje hoop dat het goed zou komen. Misschien was het Vienna wel helemaal niet. Maar toen kwam ik dichterbij en zag ik haar gezichtje. Haar haartjes waren nat, haar ogen dicht. Het was Vienna wel. Ik ging naast haar in het gras zitten en hield haar handje vast. Ik kreeg geen reactie. Vienna bewoog niet. Ze zou niet wakker worden, wist ik. Ik voelde niks. Ik kon niet huilen. Terwijl de ambulancemedewerkers nog steeds bezig waren met reanimeren, kwam Varies erbij. Ze hadden hem in huis gehouden, tot ik er was. Hij huilde en schreeuwde. Samen zaten we naast haar. Ik hoorde een ambulancemedewerker zeggen dat ze het reani-

meren gingen stoppen: Vienna was overleden. Ik kon geen woord uitbrengen en keek alleen maar. Misschien had ik moeten schreeuwen dat ze niet mochten stoppen. Dat zou haar niet hebben teruggehaald, maar dan had ik nog iets kunnen doen, voor mijn gevoel dan. Maar ik deed niks. Ik keek alleen maar. Daar lag ze, mijn dochter, mijn meisje. Verdrongen in de sloot vlak bij ons huis.

NOG EVEN THUIS

Hulpverleners vertelden ons dat de bank in onze woonkamer klaar was gemaakt zodat Vienna daar kon liggen. ‘Wil jij Vienna naar binnen dragen?’ werd me gevraagd. Dat wilde ik doen. Ik tilde Vienna op en we liepen naar huis. Ze voelde zoveel zwaarder dan normaal en ik had moeite haar omhoog te houden. Ik verzamelde al mijn kracht en bracht haar met trillende benen naar ons huis. Ik had geen besef van wat er gebeurd was, geen emotie. Ik was verlamd en leeg.

Binnen legde ik Vienna op de bank. Haar hoofdje op een kussen, een dekentje over haar heen. Ze lag er zo vredig bij. Ze leek niet dood, het was meer alsof ze gewoon lag te slapen. Het was zo onwerkelijk. Ik draaide me om en zag Bradley en Riley stilletjes op een stoel zitten. Ik aaide ze over hun bolletjes en gaf ze een kus. ‘Het is niet jullie schuld’, zei ik zachtjes. Huilen deed ik amper. Alleen als mijn moeder mij vasthield, liet ik mijn tranen de vrije loop.

Al heel snel begon het regelen. Iets regelen wat je hoopt nooit te moeten regelen. We moesten een uitvaartondernemer bellen, ik herinner me dat nog zo goed. ‘Mijn dochter is overleden’, zei ik. Het voelde ongelooflijk onwerkelijk.

Als verdoofd liep ik vervolgens naar Vienna’s kledingkast. Varies stond naast me. Welke kleren zullen we haar aandoen? Mijn oog viel op nieuwe kleren. Kleren

die ik gekocht had voor als Vienna weer gegroeid was. Ze groeide zo snel... Ik zal nooit zien hoe dit je zou staan, dacht ik. Varies onderbrak mijn gedachten. ‘Doe maar een jurkje, dat staat haar altijd zo mooi’, zei hij. Ik pakte een jurkje en een vestje en dacht aan hoe ze ‘Wauw...’ zou zeggen als ze het aan zou hebben. Ik zou het nooit meer horen.

Alles voor Vienna’s uitvaart werd in gang gezet. We wachtten op de verzorgers die haar zouden wassen en aankleden. Ik wilde dat zelf doen, zoals ik dat altijd had gedaan. Voor de laatste keer.

Het was al laat en iedereen ging naar huis. Ik had mijn moeder gevraagd of Bradley en Riley bij haar konden slapen. Varies en ik zaten met z’n tweetjes in de woonkamer bij Vienna, zwijgend. We keken naar haar mooie gezichtje. Was dit echt? Kijk nou naar haar, ze ziet er niet dood uit. Ze slaapt!, dacht ik voortdurend.

De verzorgers kwamen pas rond half twee ’s nachts. Ze vroegen of ik haar wilde wassen en aankleden, maar ik kon het niet meer. Ik durfde het niet. Ik was bang dat ik haar pijn zou doen met aankleden. Toen de verzorgers op Vienna’s kamertje de koeling in haar bedje installeerden, heb ik haar haar in een staartje gedaan. Daarna tilde ik haar op en legde ik haar in bed. Vijf dagen heeft ze daar gelegen. We hoorden geen gesnurk meer, geen kuchje, geen kreuntje. Alleen het kille gezoem van de koeling.

De uitvaartondernemster was een fijne vrouw met een hoop ideeën. We moesten van alles beslissen. Begraven of cremieren? Wat voor kist? Wilden we bloemen? Varies en ik waren het er snel over eens dat we haar wilden laten begraven. Cremieren vond ik eng, terwijl het natuurlijk allebei verschrikkelijk is. We besloten de gehele uitvaart buiten te houden, omdat door corona binnen slechts een beperkt aantal mensen werd toegestaan. En we kozen voor een mandje in plaats van een kist. Het idee alleen al dat ze daarin zou komen te liggen, deed zo verschrikkelijk veel pijn. Ik kon maar

niet bevatten dat ons dit echt overkomen was. Om mijn gedachten even te verzetten, opende ik Facebook. 'Peuter van 2 verdronken in sloot', las ik. Mijn keel kneep dicht. Dit was de harde werkelijkheid. Die peuter was mijn dochter. Ik scrolde door de reacties en las veel mooie berichten van medeleven. Maar ik kwam ook berichten tegen waar je haren van overeind gaan staan. Wat er gebeurd was, was onze schuld, stond er. Wij hadden beter op haar moeten letten: 'Ouders van nu zijn alleen maar druk met hun telefoons'. Het deed pijn zulke keiharde oordelen te lezen. Ik wilde reageren, heb dat zelfs een keer gedaan. Mijn stiefvader zag het. 'Doe dat nou niet', zei hij. 'Dit kost je alleen maar energie.'

In onze buurt leefde iedereen ontzettend met ons mee, dat was erg fijn. Op de plek waar Vienna om het leven was gekomen, werden knuffels en bloemen neergelegd. Het werd een mooie herdenkingsplek, die er tot de dag van vandaag overigens nog is. Ook werd een stille tocht georganiseerd. Het was bizar hoeveel mensen daar aanwezig waren. Duizenden mensen liepen mee om hun laatste eer aan Vienna te bewijzen. Ze legden een bloem of knuffel neer op de plek waar ze was gestorven. Die liefde deed me goed. Het deed ons goed.

We maakten een afspraak bij de begraafplaats om een plekje voor Vienna uit te kiezen. Samen met Varies, mijn moeder en stiefvader liep ik een rondje. Ik zag een mooi plekje, onder prachtige bomen. 'Dit zou het wel eens kunnen worden', zei ik. Maar toen liepen we door, naar de hoek waar kinderen begraven lagen. Ik twijfelde, ik vond die andere plek wel erg mooi. Plotseling kwam de zon achter de wolken vandaan. Felle stralen verlichtten de hoek waar de kinderen lagen. Dat zagen we als een teken. Dit werd haar laatste rustplaats.

De dagen tot haar begrafenis waren totaal onwerkelijk. Zo vaak als ik kon, zat ik naast Vienna's bed en

dan hield ik haar handje vast. Haar koude handje. Langzaam kwam mijn emotie terug. Ik was boos en verdrietig. Hoe kon haar dit gebeuren? Waarom zij, waarom mijn meisje, ze was nog zo onschuldig. Ik was heel boos op Varies. Ik wist dat dit het laatste was wat hij had gewild, toch rekende ik het hem aan. Dat zei ik niet hardop. Ik wilde hem geen pijn doen. Praten, écht praten, deden we niet. We beleefden ons verdriet ieder op onze eigen manier. Als ik hem zag huilen, kon ik hem niet troosten. En omgekeerd liet ik hem niet toe. We leefden langs elkaar heen. Heel soms gaven we elkaar een knuffel. Daar bleef het bij.

De eerste dagen was het ontzettend druk in ons huis. Varies heeft een heel grote familie en veel van zijn familieleden had ik nog nooit gezien. Sterker nog, veel van hen hadden Vienna nog nooit gezien. Mensen liepen af en aan en wisten niet eens dat ik de moeder was. Het was een bizarre situatie. Op de derde dag was het zo druk, dat ik nergens in mijn eigen huis rust kon vinden. Ik kon zelfs niet meer bij mijn eigen dochter zijn, in stilte. Ik werd boos. Wat deden al die mensen hier eigenlijk? Ik sprak mijn woede uit. 'Ik wil niemand meer op bezoek hebben. Vanaf nu is alleen onze naaste familie nog welkom', zei ik. Varies schrok, maar begreep het.

De laatste twee dagen was het rustig. Bradley en Riley kwamen af en toe ook kijken bij hun zusje. Dan hielden ze haar handje vast. 'Vienna is nu op een mooi plekje in de hemel, hè mama?' vroeg Riley. 'Ja, dat is ze zeker. Ze is nu lekker aan het spelen en kan alles doen wat ze wil', antwoordde ik. De jongens hielden zich groot. Ik wist dat ze zich schuldig voelden en dat zou ik niet zomaar bij ze kunnen wegnemen. 'Wij hadden beter op haar moeten letten', hadden ze al eens gezegd. Ik vond het verschrikkelijk dat te horen. Kon ik maar met je ruilen, dacht ik steeds als ik haar zag liggen. Ik had nog zoveel plannen voor ons sa-

men. Ik knipte een stukje van haar mooie haren af om bij me te houden. En samen met mijn moeder maakte ik een 3D-afdruk van haar handje.

HET AFSCHEID

De dag van Vienna's begrafenis brak aan. Het idee dat ze nu voorgoed bij me weg zou gaan sloopte me, ook al drong het nog steeds niet helemaal tot me door. Ik was aan het overleven, meer niet.

Ik was vroeg wakker en in opdracht van de begrafenisondernemer trok Varies de stekker uit de koeling. Ik kleepte me aan met de bedoeling de laatste tijd die ik nog overhad met Vienna alleen, bij haar, door te brengen. Ik wilde haar zo lang mogelijk zien. Voelen. Vasthouden. Maar dat liep anders.

Ik liep haar kamer in. Het was er muistil, deze keer hoorde ik zelfs geen zoemend geluid meer van de koeling, wat in de afgelopen dagen bijna vertrouwd was geworden. Ik liep naar het bedje en zag haar liggen. Vienna zag er anders uit. Ze was grauw gekleurd, haar lippen waren een beetje blauw en uit haar neusje en oogjes kwam wat vocht lopen. Ik wilde het schoonmaken, dit was de laatste keer dat ik haar nog kon verzorgen. Uit de commode pakte ik wat doekjes en daarmee deppte ik haar oogje droog. Tot mijn schrik zag ik dat ik haar mooie lange wimpers had weggeveegd. Haar oog was ineens wat ingedeukt en waar ik met het doekje was geweest, was nu een witte vlek zichtbaar. Ik schrok er zo van dat ik begon te gillen. In paniek rende ik naar Varies, die onder de douche stond. Hortend en stotend vertelde ik wat er was gebeurd. Varies schrok er ook van en vroeg me waarom ik dat had gedaan. Ik kon hem geen antwoord geven. Ik wist het zelf ook niet. Ik was er zo onrustig van, dat ik niet meer wist wat ik moest doen. Het ene moment stond ik, dan ging ik weer zitten en het volgende moment liep ik weer door de kamer. Eén ding wist ik zeker: ik zou niet meer teruggaan naar haar kamer. Ik durfde niet onder ogen te komen wat ik had gedaan.

Gelukkig kwam niet lang daarna mijn moeder binnen, zij wist mij te kalmeren. En toen kwamen ook de rest van de familie en de uitvaartondernemer. Vienna werd in haar mandje gelegd, naar beneden gebracht en op de bank gelegd, zodat iedereen nog een laatste keer afscheid kon nemen voordat het mandje werd gesloten. Ik legde haar knuffel bij haar, de knuffel die ze altijd bij zich had als ze ging slapen – de knuffel die toen 'bij opa logeerde'. Bradley had een tekening gemaakt die ik ook bij Vienna legde. Ik aaide nog even over haar bol en streelde nog één keer haar wang. Toen was het tijd om de deksel op het mandje te doen. Mijn hart brak. Ik zou haar nooit meer zien. Het voelde zo oneerlijk. Een ouder hoort een kind niet te begraven.

We brachten Vienna naar de rouwauto. Er waren zo veel rouwboeketten geleverd, dat ze niet eens allemaal in de wagen pasten. Terwijl de bloemen werden ingeladen, wachtte ik buiten. Bradley en Riley kwamen bij me staan en gaven me een knuffel. Ik sloeg mijn armen om ze heen. We keken samen hoe de laatste boeketten werden verdeeld over de auto en daarna stapte ik in. Varies reed met de kinderen, mijn moeder en stiefvader in een volgauto mee. Stapvoets verlieten we de straat. Op de plek waar Vienna is overleden, stopte de stoet. Ik keek nog even naar de zee van bloemen, knuffels en kaartjes. Toen reden we naar de begraafplaats.

Op de begraafplaats zag het al zwart van de mensen. Ik zag veel bekenden, maar ook gezichten van mensen die ik nog nooit eerder had gezien. De auto stopte en samen brachten we Vienna naar de plek die we enkele dagen eerder hadden uitgezocht. We maakten een grote kring om het mandje heen. Riley stond naast me. Varies stond een stuk bij mij vandaan – iets wat ik later op de foto's pas zag. Ook toen konden we elkaar niet troosten.

De uitvaartondernemer bedankte alle aanwezigen. Mijn neefje Damian nam als eerste het woord. Hij had een gedichtje geschreven.

*Lieve Vienna,
Mijn allermooiste nichtje,
wat doet het toch veel pijn,
dat jij daar in de hemel bent,
en nooit meer hier bij mij kunt zijn.
Onze liefde houdt ons samen,
je hoort er voor altijd bij,
en in mijn hart blijf jij bestaan,
zo leef je eeuwig mee met mij.
Slaap zacht! Knuffel van je grote neef Damian*

Mijn broer, Robin, had ook een tekst voor zijn nichtje geschreven:

*Lieve Vienna,
23 april 2018 was jij daar, het lieve zusje van Bradley en Riley en het meisje wat jullie gezin compleet maakte. Het grootste gedeelte van jouw veel te korte leven woonde ik meer dan 7.000 kilometer van je vandaan. De keren dat ik met jou tijd heb kunnen doorbrengen zijn daarom helaas minimaal. Maar die keren dat ik je zag, was je altijd het stralende middelpunt van het gezelschap. Je lieve, ondeugende lach zal ik nooit meer vergeten. Ik weet nog goed dat ik in februari vorig jaar in Nederland op bezoek was. Je wilde niet dat ik je oppakte of met je kroelde, maar als ik je even met rust liet, zat je stiekem naar me te kijken en te gluren. Daar moest ik altijd om lachen. Je vond het natuurlijk allemaal een beetje spannend soms. De tweede keer dat ik vorig jaar naar Nederland kwam, dacht ik het slimmer aan te pakken. Ik kocht een knuffeltje op het vliegveld en omdat Nadia en Vienna mij kwamen ophalen, kon ik haar gelijk verrassen en misschien zo wel wat punten scoren. Dat werkte! Sinds die tijd kreeg ik*

zelfs af en toe een kusje en nadat ik met mijn gezin in april weer in Nederland was komen wonen, konden we elkaar steeds vaker zien.

Je had je hele leven nog voor je en je werd geliefd door je ouders en je familie. Je leerde lopen en je maakte stappen in je ontwikkeling. Je werd telkens wijzer, groter en je mooie haartjes werden telkens langer. Maar helaas zorgde een van je laatste stappen veel te vroeg in je leven voor een tragisch ongeluk. Onvoorstelbaar, maar de harde werkelijkheid van vandaag.

Vienna, we gaan je missen. Ik zal je herinneren als een lieve kleine meid met die ondeugende glimlach. Ik ben dankbaar dat we van je hebben mogen genieten en ik hoop dat je vanuit de hemel toch nog mee kunt kijken. Slaap zacht.

Mijn moeder had ook haar laatste woorden aan Vienna op papier gezet:

*Lieve Vienna, lief klein meisje van ons.
Na drie kleinzonen kregen we er een kleindochter bij. Wat waren we blij!
Je was een heel eigenwijs meisje, je wist precies wat je wilde. Wanneer je weleens bij ons logeerde, mocht alleen opa je de fles geven of naar bed brengen. Ik mocht alleen je luiert verschonen.
Je was gek op telefoons, als er ergens een telefoon lag, moest je 'm hebben. De afstandsbediening was ook nooit veilig met jou in de buurt. Eigenlijk wilde je altijd dingen pakken die niet voor jou waren bestemd.
En als we iets dronken, maakte niet uit wat, altijd wilde je een slokje. Soms noemden we je kleine heks, je was zo ondeugend. En wat een gezichten kon je trekken, een kleine clown.
Je was altijd zo vrolijk en iedereen was gek op je. Je riep altijd 'Wauw...' als je nieuwe schoenen kreeg of iets zag wat je mooi vond.
Videoclips vond je ook interessant om naar te kijken en te luisteren. 'Dance monkey' bijvoorbeeld, of misschien wel je*

*favoriete nummer 'How do you sleep?' van Sam Smith.
Lieve Vienna, je mocht maar zo kort bij ons zijn. Het is zo oneerlijk! Wat een verschrikkelijke leegte laat jij achter. Je was en blijft onze kleine prinses, nu een engeltje in de hemel dat volgens Riley daar een heel mooi plekje krijgt. Je zit voor altijd in ons hart.
Opa en Oma.*

De uitvaartondernemer las een gedicht voor namens Bradley en Riley. Riley stond dicht bij me en hield mij af en toe stevig vast. Arm ventje, hij was zo verdrietig. En toen was het tijd om mijn eigen tekst voor te lezen. Ik was bang dat het me niet zou lukken. Dat ik té emotioneel zou zijn. Maar toen ik begon, kreeg ik de kracht om het verhaal helemaal voor te lezen, zonder in te storten.

Lieve Vienna,

Woorden schieten tekort.

Wat was ik blij toen ik zwanger was en hoorde dat we een meisje zouden krijgen.

Daar was je dan, 23 april 2018. Ons gezin was compleet.

Lieve Vienna.

Wat was jij een bijzonder meisje, zo lief, zo vrolijk.

Maar ook erg ondeugend en eigenwijs.

In jouw korte levensduur heb ik zo onwijs veel van jou genoten.

Je was verslaafd aan ijsjes. Dat was ook een woord dat je erg goed kon uitspreken, 'ijs'.

Daar stond je dan, 's ochtends vroeg, net wakker. 'Ijs, ijs', riep je dan, wijzend naar de vriezer. En o wee als je het dan niet kreeg. Jij vond altijd wel een manier om je zin te krijgen.

Als baby vond je de telefoon al erg interessant en naarmate je wat ouder werd, had je een eigen telefoon.

Je kon de hele dag door filmpjes kijken op YouTube. Daarvan had je ook wat woordjes geleerd. Elke keer als je iets liet vallen of er gebeurde iets, zei je 'Oh no...'

Als ik mijn make-up aan het doen was, wilde je alles wat

ik had ook. Als ik dan wat bij je op deed, keek je in de spiegel en riep je 'Wauw...'

Opa, wat was jij gek op opa. Ik weet nog dat op een dag de deurbel ging en ik zei: 'Ga maar snel opendoen, dat is opa.' Je rende naar de voordeur en riep 'Opa, opa', op jouw manier. Maar het was opa niet, het was iemand anders. Huilend kwam je naar me toe. Gelukkig was opa er snel. Zelfs je favoriete knuffel waar je altijd mee slaapt mocht bij opa slapen. We waren je knuffie kwijt en 's avonds na een lange zoektocht zei ik dat knuffie bij opa was gaan slapen. Gelukkig vond je dat oké en ben je toen lekker gaan slapen.

Lieve Vienna, wat is het leven toch oneerlijk.

Wat gaan we jou verschrikkelijk missen. Je gekke bekken, je lach, je aanwezigheid, je liefde en je streken.

Weet dat je voor altijd in ons hart zit. Ons engeltje, ons meisje.

Rust zacht.

Na de speeches kwam het moment waarop ze het mandje met daarin onze dochter in de grond lieten zakken. Het liefst wilde ik het tegenhouden. Ik wilde keihard 'NEE!' schreeuwen. Vienna mocht niet de grond in gaan. Ik vond het verschrikkelijk. Maar ik wist dat het moest en niet anders kon. Naast het graf stond een mand met rozenblaadjes. Er werd muziek gedraaid die we hadden uitgezocht en iedereen liep langs het graf om wat rozenblaadjes over haar mandje heen te strooien en een laatste groet te brengen. Toen was het tijd om naar huis te gaan. We verlieten de begraafplaats met een intens leeg en verdrietig gevoel.

HET LEVEN GAAT DOOR

Weer thuis kwam de werkelijkheid keihard binnen. Vienna was er echt niet meer. Ik kon haar niet meer zien, ik kon haar niet meer ruiken. Het enige wat ik nog had, waren haar spullen, de talloze foto's en vele filmpjes, maar dat was niet genoeg. Ik wilde haar horen lachen. Ik wilde haar vasthouden. Ik ben in

haar slaapkamer gaan zitten en drukte de slaapzak die ze altijd droeg als ze naar bed ging, tegen mijn gezicht aan. Dat was het moment waarop ik echt volledig instortte. Ik was zo boos en zo verdrietig, dat ik niet meer kon stoppen met huilen.

Bradley en Riley kwamen op het geluid af en overlaadden mij met knuffels. Ze waren zo lief. Ik was zo dankbaar dat ik mijn jongens nog had. Beetje bij beetje kreeg ik weer wat meer lucht. 'Zullen we samen in bed een film kijken?' stelde ik ze voor. Ik moest iets doen om mijn gedachten een beetje te verzetten. De jongens kozen een tekenfilm uit. Ik keek mee, maar de beelden drongen totaal niet tot me door. Alles rondom het verlies van Vienna speelde zich op herhaling af in mijn hoofd.

De dag na de uitvaart bezochten we Vienna's graf. Bradley en Riley hadden allebei iets gemaakt van klei en dat wilden ze graag bij hun zusje neerleggen. Het lag er vol met rouwboeketten, zoveel dat ze niet allemaal op het graf pasten. Ik kon er niet bij met mijn hoofd. Daar, diep onder de grond in de kou, lag mijn meisje. Ik zou haar nooit meer zien.

De dagen kropen voorbij en ik leefde op de automatische piloot. Of beter: ik overleefde. Ik moest wel door, voor Bradley en Riley. Ik deed het huishouden zonder erbij na te denken. Ook al was mijn moeder er elke dag om me alles uit handen te nemen. Ik wilde zelf ook wat doen, mijn gedachten verzetten. De jongens gingen al vrij snel weer naar school en dat ging gelukkig goed. Ze werden goed opgevangen en konden weer spelen met hun vriendjes. Ritme deed ze goed. Soms leek het alsof er voor hen niets gebeurd was, dan gingen ze zo op in hun spel en hun eigen leven. Maar er waren ook momenten waarop ze het heel moeilijk hadden.

Ik voelde me erg slecht. Rouwen kon ik niet echt, want de boosheid en de woede die ik in me had, overheersten het verdriet. Ik was boos op de wereld,

die maar doordraaide terwijl mijn leven was ingestort. Ik was boos op mensen die konden lachen en plezier hadden. En ik was boos op Varies. Hoe had hij dit kunnen laten gebeuren? Ze was nog geen 2,5, zo puur, zo onschuldig: wiens idee was het dat zij niet verder mocht leven?

Ik dacht veel na over wat er na de dood zou zijn. De één zegt dat er niks is, de ander heeft het over een paradijs waar geen pijn en verdriet is en waar je heel gelukkig bent. Een volgende gelooft dat een dierbare overledene altijd bij je blijft. Ik wist het niet, ik kon mezelf geen antwoord geven. Het is ook maar net waar je zelf in gelooft, natuurlijk. Niemand kan je vertellen of er een hiernamaals is. Niemand heeft de feiten. Als ik dacht aan waar Vienna zou zijn, zag ik haar zitten in een hoekje, helemaal alleen in het donker. Ze was bang, ze had het koud en ze had me nodig. Zo zag ik het. Dat beeld maakte me ongelooflijk verdrietig en machteloos. Ik wilde bij haar zijn, haar troosten en vasthouden.

Steeds vaker drong de gedachte zich aan me op dat ik haar alleen zou kunnen helpen als ik ook dood was. Dan zou ik bij haar zijn; er was geen andere manier. Mijn dochter had me nu nodig. Misschien moest ik maar gewoon met mijn auto de Maas in rijden. Op een dag trok ik mijn schoenen en jas aan en zei ik dat ik naar Vienna zou gaan. 'Naar haar graf?' wilde Varies weten. Ik antwoordde dat ik écht naar haar toe ging. Varies maakte zich grote zorgen, hield mij tegen en schakelde de huisarts in. Die kwam bij ons thuis en zag dat ik het meende. Ik meende het ook echt, ik wilde een einde aan mijn leven maken. Ik wilde naar Vienna, ik moest haar helpen.

De huisarts startte IBT, oftewel Intensieve Behandeling Thuis. Er kwam iedere dag iemand met mij praten over het verlies van Vienna en de suïcidale gedachten die ik had. Ik zat daar totaal niet op te wachten, maar liet alles over me heen komen. Ik

mocht niet alleen zijn. De ene nacht sliep mijn vader bij ons, de andere nacht mijn moeder en de volgende nacht mijn stiefvader. Zo kon Varies ook rustig slapen en niet met één oog open. Ik werd er gek van dat ik zo in de gaten werd gehouden, maar ik snapte het wel: iedereen was bezorgd en niemand wilde dat er iets met mij gebeurde. Voor mij was het alleen maar uitsstel van executie. Ik had niets aan de gesprekken met het IBT-team. Mijn gedachten aan de dood werden er niet minder om, ik bleef dat zien als de oplossing voor mijn verdriet. Het besluit te gaan, stond voor mij eigenlijk al vast.

INBRAAK

De eerste twee weken na de begrafenis gingen voorbij en ik probeerde me zo goed mogelijk staande te houden. Zo gingen Varies en ik voor de eerste keer weer samen weg om boodschappen te doen. We zijn in totaal nog geen uur weggeweest, toen we onze straat weer in kwamen rijden. Varies parkeerde de auto en ik zag twee mannen onze voortuin uit komen lopen. Eén man keek naar ons terwijl hij wegliep. Ik was verbaasd. Wat moesten zij bij ons huis? Plotseling zetten ze het op een rennen en direct wist ik dat dit geen goed teken was. Zo snel als ik kon, liep ik naar ons huis. Bij de voordeur werd mijn vermoeden bevestigd. Er was ingebroken. De mannen waren inmiddels uit het zicht verdwenen. Het slot van de voordeur was op zo'n manier geforceerd dat wij zelf niet meer naar binnen konden komen. Varies belde de politie. Ondertussen keek ik via het raam naar binnen. Onze woonkamer was een slagveld, overal lagen spullen. Het was overduidelijk dat ze binnen waren geweest en naar kostbaarheden hadden gezocht. Enkele minuten later arriveerde de politie. Ze zorgden ervoor dat we ons huis in konden. Als verdoofd liep ik door onze woonkamer, het was een puinhoop. Wat dachten die mannen hier te kunnen vinden? Het maakte me niet zoveel uit. Alles is wat mij betreft te

vervangen. Het zijn maar spullen. Maar toen zag ik dat de laptop verdwenen was. Daar raakte ik van in paniek. Ik bewaarde daar alle foto's en filmpjes van de kinderen op, ook die van Vienna. Er stond ook wel wat op mijn telefoon, maar lang niet alles. Dit kon toch niet waar zijn?

De politie nam mijn verklaring af. Een buurman had de daders duidelijk op camera staan. Het verhaal werd op Facebook geplaatst met de oproep de harde schijf terug te brengen. Het werd massaal gedeeld.

Dankzij de kracht van social media hebben wij de volgende dag onze laptop – en het belangrijkste, de harde schijf – teruggekregen. Ik keek meteen of alle foto's er nog op stonden. Dit was gelukkig zo. We waren allemaal zo opgelucht dat we het beeldmateriaal terug hadden. De rest interesseerde me niet; die foto's en filmpjes waren alles wat we nog van Vienna hadden.

ALTIJD SAMEN

De dagen werden weken. Varies en ik werkten allebei niet, daar waren we niet toe in staat. Het was stil in huis als Bradley en Riley op school zaten. Ik miste Vienna verschrikkelijk. Niet meer haar armpjes om mijn nek te hebben. Niet meer samen gek doen en haar gekke bekken te zien. 's Avonds aan tafel miste ik die ene stoel, haar stoel. Zelfs het eeuwige gevecht om eten bij haar naar binnen te krijgen, miste ik. Haar gelach. Haar gehuil. Geen kleine jurkjes meer aan de waslijn.

Bradley en Riley kwamen vaak als ze al in bed lagen weer naar beneden, omdat ze verdrietig waren. Ze misten hun zusje. Dan kwamen ze even bij ons op de bank zitten om te knuffelen, om daarna weer naar bed te gaan. Ik maakte me zo'n zorgen om onze jongens. Echt hun emoties delen, deden ze namelijk niet. We wisten niet hoe het echt met ze ging, wat er in hun hoofdjes omging. We vroegen ons af of dit wel normaal was. Leken ze niet te veel op mij, wat dat betreft? Ik kon immers ook totaal niet over Vienna's